

בש"פ 7676/17 - מדינת ישראל נגד דוד בלחסן

בבית המשפט העליון

בש"פ 7676/17

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: דוד בלחסן

בקשה להארכת מעצר שניה מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996

תאריך הישיבה: כ"ז בחשון התשע"ח (16.11.2017)

בשם המבקשת: עו"ד דפנה שמול

בשם המשיב: עו"ד פרח ארוך; עו"ד מתן סדן

החלטה

1. בקשה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים)

עמוד 1

להארכת מעצרו של המשיב ב- 90 ימים, החל מיום 17.10.2017 או עד למתן פסק דין בת"פ 22609-10-16 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

2. ביום 19.10.2016 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירה של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973; וכן עבירה של גניבה בנסיבות מיוחדות לפי סעיף 384(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על-פי עובדות כתב האישום, בתקופה הרלוונטית התגורר המשיב במשק בבעלות משפחתו ביישוב ניצני עוז, ושם הקים שתי משתלות על פני שטח של כ-7.5 דונם לצורך גידול קנאביס. עבור הקמת המשתלות שילם המשיב ₪ 212,000 במזומן לעוסקים בכך. שתי החממות חוברו לרשת החשמל באופן "פיראטי". המשיב העסיק בתשלום מספר עובדים, אשר נדרשו ללון במתחם מגורים סמוך למשתלות. המשיב ועובדיו הרכיבו במשתלות את הציוד הנדרש בשווי של למעלה מ-₪ 300,000.

המשיב ועובדיו גידלו והפיקו את הסמים במשתלות במשך כחמישה חודשים ועד ליום 27.9.2016, תוך ניהול יומן עבודה שתיעד את פעולותיהם, בכמות כוללת של 5.5 טון נטו ששווי בשוק הוערך בלמעלה מ-300 מיליון ₪. כמו כן, במהלך תקופה זו ובהמשך למתואר לעיל גנבו המשיב ועובדיו חשמל בעלות משוערת של 100,000 ₪.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצר המשיב עד לתום ההליכים נגדו. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 19.10.2016 (כב' השופטת מ' ברק נבו) הסכימו הצדדים בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, והדיון נסב על אפשרות שליחת המשיב לקבלת תסקיר לצורך בחינת קיומה של חלופת מעצר. המבקשת התנגדה לנוכח ההיקף חסר התקדים של הסמים שהופקו, קיומה של עילת מעצר סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים, וכן משום שלדבריה המשיב ניסה להימלט כאשר המשטרה באה לעצרו. בית המשפט הורה על שליחת המשיב לקבלת תסקיר, וזאת בהתחשב בכך שלמשיב אין עבר פלילי בתחום הסמים (להבדיל מעבירת אימים בה הורשע על רקע הליך גירושין), וכן משום שהמשיב הוא שבחר להודות ולהפיליל את חבריו, על אף טענת המבקשת כי אין מדובר בהודאה מוחלטת ובחקירותיו שמר המשיב לעתים על זכות השתיקה. בית המשפט הדגיש כי אל לו למשיב לפתח ציפיות כלשהן עקב שליחתו לתסקיר, שכן על מנת שבית המשפט יסקול שחרור ממעצר נדרשת לא רק חלופה מעולה אלא נדרשים גם "טעמים מיוחדים" כלשון סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים.

4. בתסקיר מיום 21.11.2016, שירות המבחן עמד על הרקע המשפחתי והכלכלי של המשיב, העוסק בתחום הגינון. המשיב נקלע לפשיטת רגל בעבר אך השכיל להשתקם מאז ולהצליח במישור התעסוקתי, אולם בשנים האחרונות חזר וצבר חובות ונאלץ לפנות לגורמי שוליים, ולדבריו מצא עצמו נאלץ להיענות לדרישותיהם. שירות המבחן התרשם כי המשיב מתקשה לזהות כשלים בהתנהגותו, ותופס עצמו כמי שהתנהגותו השולית נכפתה עליו, וכן מהתנהלות מתמשכת מצד המשיב שהתאפיינה בהסתרה ומניפולטיביות כלפי בני משפחתו וחבריו. עם זאת, שירות המבחן התרשם כי מעצרו של המשיב- המהווה עבורו מעצר ראשון, וחשיפת התנהגותו העבריינית כלפי משפחתו וסביבתו, מהווים עבורו גורם משברי, וכי ההליך הפלילי והעונש הצפוי לו מהווים עבורו גורם מרתיע.

שירות המבחן התרשם כי המפקחים שהוצעו על ידי המשיב (אחיו, שלושה דודים, ושניים מחבריו) אשר ביקשו לפקח עליו בבית דודו ביישוב קדומים, יוכלו להציב למשיב גבולות והעריך שהמשיב יענה לסמכותם ולא יפעל באופן שיחמיר את מצבו. עם זאת, בהתחשב בכך שבכתובת החלופה המוצעת מפעילה אשת דודו של המשיב צהרון לילדים, ובהעדר חלופה מוצעת אחרת, שירות המבחן נמנע מלהמליץ על שחרורו.

5. בהחלטה מיום 23.11.2016 (כב' השופטת נ' בכור) הופנה המשיב לקבלת תסקיר מעצר משלים שיבחן חלופת מעצר נוספת שהוצעה על ידי המשיב, בדירה אחרת בקדומים שנשכרה למטרה זו על ידי המפקחים המוצעים. בהמשך לאמור בתסקיר הראשון, שירות המבחן המליץ לשחרר את המשיב לחלופה המוצעת, בפיקוחם לסירוגין של ששת המפקחים שהוצעו.

6. בהחלטה מיום 19.12.2016 קבע בית המשפט המחוזי (כב' השופטת נ' בכור) כי המסוכנות שעולה מהעובדות נשוא כתב האישום לא תאפשר בכל מקרה חלופת מעצר, ומקרה זה נמנה על אותם מקרים חריגים בהם אין כלל לשלוח לתסקיר ויש בו כדי לאפשר ולהצדיק סטייה מהמלצת שירות המבחן. בית המשפט עמד על כך שהמשיב השקיע מאות אלפי שקלים על מנת להקים את החממות ולרכוש ציוד מתאים; גייס לכל הפחות חמישה אנשים שיעבדו תחתיו; וגנב חשמל בסכומים גדולים לשם הפעלת החממות, באופן המעיד על התנהלותו העבריינית. כמו כן, המשיב עצמו העיד כי עשה את המיוחס לו בשל מצוקה כלכלית, ועל דאגתו גם כיום שמא גורמי השוליים אליהם פנה במצוקתו יבקשו כעת לפגוע בו. על רקע זה, בית המשפט קבע כי המניע הכספי ממשיך לרחף מעל ראשו של המשיב. בנוסף, בית המשפט ציין את התרשמותו של שירות המבחן כי המשיב ממוקד בצרכיו, תופס פתרונות שוליים כדרך לגיטימית להתמודד עם קשייו, תוך שהוא מתאר את התנהגותו השולית ככזו שנכפתה עליו ולא מייחס אחריות לעצמו.

בית המשפט עמד על חומרת העבירות המיוחסות למשיב המקימות חזקת מסוכנות אינהרנטית, על כך שהפקת הסמים הייתה יוזמתו האישית הבלעדית, ועל כמויות הענק שהופקו, כמעידים על התנהלות שאינה נורמטיבית. מן האמור הגיע בית המשפט למסקנה כי המענה היחיד למסוכנותו של המשיב הוא במעצר מאחורי סורג ובריח. זאת בפרט בהתחשב בכך שיתר המעורבים בפרשה, שהועסקו על ידי המשיב, נותרו במעצר.

7. המשיב לא השלים עם החלטת מעצרו והגיש עליה ערר (בש"פ 490/17). ביום 19.1.2017 דחה בית משפט זה (השופט י' עמית) את הערר. בית המשפט עמד על כך בשנית כי עניינו בעבירות סמים שלגביהן נקבעה חזקת מסוכנות סטטוטורית, בכמויות אדירות וחסרות תקדים של סמים שהופקו על ידי המשיב, בתסקיר שאינו מחמיא למשיב ולאופיו, ובהיותו חלק ממערכת מסועפת של סחר בסמים אשר מאחוריה עומדים אנשים נוספים הנטועים בעולם העברייני עליה מסר מידע חלקי בלבד.

8. מאחר ולא תם ולמעשה אף לא החל משפטו של המשיב לאחר תשעה חודשים, הגישה המבקשת בקשה ראשונה להארכת מעצרו. ביום 12.7.2017 האריך בית משפט זה (כב' השופט נ' סולברג) לאחר דיון את מעצרו של המשיב בהסכמתו ב- 90 ימים, החל מיום 19.7.2017 (בש"פ 5543/17).

9. כעת מונחת לפני בקשת המדינה להארכת מעצרו של המשיב ב- 90 ימים נוספים, בה נטען כי נשקפת מן המשיב עמוד 3

מסוכנות גבוהה הנלמדת מהמעשים המיוחסים לו ונסיבות ביצועם, ובמיוחד כיוון שמדובר בגידול כמות גדולה כל כך של סמים. כמו כן נטען שמסוכנותו עולה מהתרשמות שירות המבחן לגביו, בכך שראה בדרך הפלילית כפתרון לגיטימי להתמודדות עם קשייו ובחירותיו וכי הוא מתקשה לזהות כשלים בהתנהלותו גם כיום.

המבקשת מציינת כי חל עיכוב במשפטו של המשיב בעקבות חילופי ייצוג רבים ודחיות לצורך מיצוי המשא ומתן בין הצדדים, וכי נכון למועד הבקשה (2.10.2017) ניתן מענה לאישום, וקבועים שלושה מועדי הוכחות בחודשים אוקטובר-נובמבר 2017, כולם בתוך תקופת המעצר המבוקשת.

לפי בקשות הצדדים מועדי דיון שנקבעו בבקשה זו נדחו, ובהסכמת המשיב הוארך מעצרו עד להחלטה בבקשה.

10. בדיון לפני הפנתה באת כוח המדינה לנימוקי הבקשה. כן עדכנה כי בינתיים התקיימו שלושה דיוני הוכחות, בהם נשמעו 18 עדים מטעם התביעה ונותרו 2 עדים, וכי נקבעו דיונים נוספים: ל- 20.12.2017 - לסיום פרשת התביעה; ל- 4.1.2018 - לפרשת ההגנה; ול- 31.1.2018 - לסיכומים. לפיכך, נטען, כי לאור מסוכנותו של המשיב מחד וההתקדמות המהירה של ההליך מאידך, יש להיעתר לבקשה.

מנגד, טענה באת כוח המשיב כי במהלך דיוני ההוכחות האמורים השתנתה התמונה הראייתית שהוצגה בכתב האישום ובדיוני המעצר וחל כרסום ממשי בראיות התביעה, וממילא במסוכנות הנאשם, ועל כן יש לשקול מחדש את האפשרות של חלופת מעצר. לענין זה שבה והפנתה באת כוח המשיב לנסיבות האישיות ולתסקירי שירות המבחן בעניינו.

דיון והכרעה

11. כידוע, במוקד הדיון בבקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים עומד קצב התקדמות ההליך לצד האיזון בין זכויות הנאשם לבין הצורך בשמירת שלום הציבור ותקינות ההליך המשפטי. במסגרת זו על בית המשפט לתת דעתו, בין היתר, לאופי העבירות המיוחסות לנאשם ולמידת המסוכנות הנשקפת ממנו, כמו גם לעוצמת עילות המעצר הסטטוטוריות לפי סעיף 21 לחוק המעצרים המתקיימות בנאשם (בש"פ 120/17 מדינת ישראל נ' חסארמה (8.1.2017); בש"פ 2607/17 מדינת ישראל נ' פלוני (6.4.2017); בש"פ 4848/17 מדינת ישראל נ' מטטוב (18.6.2017); בש"פ 7611/17 מדינת ישראל נ' אגאבריה (3.10.2017)).

12. העבירות המיוחסות למשיב ונסיבות ביצוען הן חמורות. כמפורט לעיל, מדובר בפרשה חמורה של גידול וייצור סם מסוכן בכמות גדולה מאוד (וראו פירוט בהחלטת השופט י' עמית בבש"פ 490/17 בלחסן נ' מדינת ישראל (20.1.2017), בה נדחה ערר המשיב על מעצרו). הדין וההלכה בענין זה ברורים. בעבירות אלה נקבעה בחוק חזקת מסוכנות סטטוטורית (סעיף 21(א)(ג)(3) ל), כך שמעצר הוא הכלל וחלופת מעצר היא החריג (בש"פ 4540/09 ביטרושויץ נ' מדינת ישראל (22.4.09); בש"פ 5836/12 אמארה נ' מדינת ישראל (9.8.2012)).

13. טענות המשיב כמפורט לעיל, באשר לכרסום ראייתי בתמונה הראייתית נגדו ובאשר לתפקידו במסגרת הפרשה, מקומן בהליך של בקשה לעיון חוזר לפי סעיף 52 לחוק המעצרים.

14. לצד זאת, קצב התקדמות ההליכים, שהוא עיקר לענייננו, משביע רצון, אף לגרסת ההגנה. כמפורט לעיל, פרשת התביעה לקראת סיומה, ונקבעו כבר מועדים קרובים יחסית גם להשלמת פרשת ההגנה ולסיכומים, כך שההליכים צפויים להסתיים בתוך זמן קצר יחסית.

15. סוף דבר: הבקשה מתקבלת. מעצרו של המשיב יוארך ב-90 ימים החל מיום 17.10.2017, או עד למתן פסק דין בת"פ 22609-10-16 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ז בחשון התשע"ח (16.11.2017).

ש ו פ ט